

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

Írországnak a 2009–2014-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról

(2010/C 142/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

(1) A Tanács 2010. április 26-án megvizsgálta Írország 2009–2014-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.

(2) Az 1990-es évek második felének nagyon gyors növekedéssel járó időszaka után Írországot a 2001–2007-es időszakban az élénk hazai kereslet által támogatott stabilabb növekedés jellemezte. Ez alatt az időszak alatt Írország versenyképességi pozíciója az ár- és bérinfláció, valamint a csökkenő ütemű termelékenységnövekedés miatt némiképp romlott. Az ingatlanpiacon a 2006-os csúcs óta bekövetkezett hirtelen korrekció súlyos gazdasági visszaesést eredményezett, amit a globális pénzügyi válság és az Írország főbb kereskedelmi partnerországaiiban mutatkozó recesszió tovább súlyosbított.

A 2008 közepe óta elfogadott öt konszolidációs csomag ellenére ezek a fejlemények drámai mértékű romlást idéztek elő az ír államháztartás helyzetében, az államháztartás egyenlege a 2007. évi többletből 2009-re kétszámjegyű hiánnyá változott, az államadósság pedig 2009-ben meghaladta a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket. A Tanács 2009. április 27-én az EKSz.

104. cikkének (6) bekezdése alapján határozott arról, hogy Írországnak túlzott hiány áll fenn, és 2009. december 2-án 2014-et tűzte ki a hiány megszüntetésének határidejeként. A következő évekre vonatkozó első fő kihívás a széles körű és hiteles, a már végrehajtott jelentős intézkedéseken alapuló költségvetési konszolidációs stratégia végrehajtása. A második kihívás a fenntartható növekedési pályára történő visszaállás, ami megkívánja a friss munkanélküliek átképzését és továbbképzését, a versenyképességnek a termelékenységet növelő intézkedésekkel és megfelelő bérpolitikával történő visszanyerését, valamint a pénzügyi ágazat megfelelő szerkezetátalakítását. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítása érdekében további fontos kihívást jelent a nyugdíjrendszer megreformálása.

(3) Bár a tényleges GDP-nek a válság során megfigyelt csökkenése jórészt ciklikus, a válság a potenciális kibocsátás szintjére is negatív hatással volt. Emellett a válság a beruházások visszaesése, a hitelhez jutás nehézségei és a növekvő strukturális munkanélküliség, valamint annak hosszú távú fennmaradása esetén a nettó elvándorlás következtében középtávon is hatással lehet a potenciális növekedésre. A gazdasági válság hatása továbbá súlyosbítja a népesség idősödése által a potenciális kibocsátásra és az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt negatív hatásokat. Mindezek ismeretében a potenciális növekedés támogatása céljából elengedhetetlen a strukturális reformok ütemének felgyorsítása. Írország esetében különösen fontos, hogy az ország reformokat hajtson végre az emberi tőke, a versenyképesség és a kutatás-fejlesztés területén.

(4) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP 2009-ben és 2010-ben bekövetkező 7,5 %-os, illetve 1,4 %-os csökkenése után a gazdaság a 2011–2014-es időszakban átlagosan 4 %-os pozitív növekedést fog mutatni. A jelenlegi rendelkezésre álló információkkal összevetve ⁽²⁾ úgy látszik, hogy ez a forgatókönyv 2010-re vonatkozóan valós, azt követően pedig derűlátó növekedési feltételezéseken alapul, különösen a tendenciális növekedésnek a jelenlegi válság és a folyamatban levő egyenlegjavító intézkedések miatt várható csökkenését tekintve. A programban szereplő inflációs várakozások a munkaerő-piaci korrekció várható elhúzódását figyelembe véve valósnak tűnnek. A külső többletbe való tervezett visszatérés a versenyképesség folyamatos visszanyerésének függvényében képzelhető el.

(5) A program 2009-re vonatkozóan a GDP 11,7 %-ára becsüli az államháztartási hiányt. A hiány jelentős romlása – a 2008. évi, GDP-arányosan 7,2 %-os szintről – főként a széles körű recesszió hatására gyakorolt jelentős továbbgyűrűző hatását tükrözi, beleértve az

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Az értékelés a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzését és az azóta rendelkezésre bocsátott egyéb információkat veszi figyelembe.

adóbevételek lényeges csökkenését és a munkanélküliséggel kapcsolatos kiadások emelkedését. Ugyanakkor a 2008 közepé óta elfogadott jelentős – a hatóságok által együttesen a GDP 5 %-át kitevőre becsült hiánycsökkentő hatással járó – konszolidációs csomagok hozzájárultak a költségvetés romlásának visszafogásához. Míg a költségvetési stratégia fő iránya a hiánycsökkentés, Írország szerény, a GDP 0,7 %-ára rúgó gazdaságélénkítési intézkedéscsomagot is elfogadott az európai gazdaságélénkítési tervvel összhangban. A Tanács által szorgalmazott exitstratégiával összhangban és a túlzott hiány 2014-ig történő megszüntetése érdekében a tervek szerint a teljes programidőszak során folytatódnak a jelentős költségvetési megszorítások.

- (6) A program 2009-hez képest a hiány stabilizálódását irányozza elő 2010-re, GDP-arányosan 11,6 %-os szinten, a GDP 2,5 %-ának megfelelő, jelentős megtakarítási csomag eredményeként, ami nagyjából összhangban áll a 2009. december 2-i, a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlással. A kamatterhek meredek emelkedése miatt az elsődleges egyenleg a tervek szerint GDP-arányosan 0,75 százalékponttal javul.

A korrekciós intézkedések szinte mindegyike a kiadási oldalt érinti, beleértve a közszféra béreinek csökkentését, a szociális jóléti kiadások és más folyó kiadások visszafogását, valamint az állami beruházások csökkentését, amelyek nagyjából egyenlő mértékben járulnak hozzá a teljes csomag hatásához. Bevételi oldalon a szén-dioxid-kibocsátással összefüggő új adó hatását nagyjából ellentételezi a normál héakulcs és a szeszitalokra kivetett jövedéki adó csökkentése. A konszolidációs intézkedések ellenére a GDP-arányos elsődleges kiadások a munkanélküliséggel összefüggő kiadások emelkedését tükrözve enyhén nőni fognak. A bevételek GDP-hez viszonyított aránya várhatóan 1 százalékponttal nő a társadalombiztosítási járulékok és az egyéb bevételek GDP-hez viszonyított arányának emelkedése miatt⁽¹⁾, ami bőven ellentételezi az adóbevételek GDP-hez viszonyított arányának további csökkenését. A 2010-re tervezett költségvetési irányvonal semlegesnek tűnik, mivel a strukturális hiány – azaz a ciklikusan kiigazított, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélküli, a közösen megállapított módszertannak megfelelően számított hiány – a becslések szerint 2009-hez képest nagyjából változatlan marad. Fontos megjegyezni azonban, hogy a GDP 2,5 %-át kitevő megtakarítási csomag nélkül 2010-ben a költségvetési pozíció jelentős további romlást szenvedett volna el. A költségvetési pozíciónak a változatlan politika esetén bekövetkező folyamatos romlása magyarázza a korrekciós intézkedések hatásainak becslésében mutatkozó eltérést attól függően, hogy alulról felfelé irányuló megközelítést (a 2010-es költségvetésben található megtakarítási csomag a GDP 2,5 %-át teszi

ki) vagy felülről lefelé irányuló megközelítést (változatlan strukturális egyenleg) alkalmazunk.

- (7) A program középtávú költségvetési stratégiájának fő célja további költségvetési konszolidáció végrehajtása annak érdekében, hogy a GDP-arányos hiány a programidőszak végéig (2014-ig) 3 % alá csökkenjen. A GDP-arányos nominális hiány 2011-ben 1,75 százalékponttal, 2012-ben 2,75, 2013-ban 2,25, majd 2014-ben 2 százalékponttal javulna, amikor is az elsődleges egyenleg ismét többletre váltana. Ez a stratégia önmagában tekintve összhangban áll a 2009. december 2-i, a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlással.

A célok elérése érdekében a kormány további, számszerűsített konszolidációs intézkedéseket tervez végrehajtani a költségvetés folyó kiadási oldalán, összekötve a tőkekiadások (2011-ben bekövetkező csökkentését követő) befagyasztásával. Ezeket az erőfeszítéseket azonban nem támasztják alá széles körű intézkedések. A programban szereplő technikai előrejelzések egy főként a kiadások visszafogására alapozott konszolidációra utalnak, mivel a kiadások GDP-hez viszonyított aránya a 2010–2014-es időszakban közel 7 százalékponttal csökken – elsősorban a kormányzati fogyasztás és a szociális kifizetések területén –, míg a bevételek GDP-hez viszonyított aránya mintegy 2 százalékponttal nő. A strukturális egyenleg a várakozások szerint 2011-ben GDP-arányosan 1 százalékponttal, majd a 2012–2014-es időszakban évente 1,75 százalékponttal javul. A hatóságok közlése szerint Írország középtávú költségvetési célkitűzése a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiányt határoz meg, ami a program szerint a programidőszakban nem valósul meg. Tekintettel a legújabb előrejelzésekre és az adósság szintjére, a középtávú célkitűzés megfelel a Paktum célkitűzéseinek.

- (8) Fennáll a veszélye annak, hogy a költségvetési eredmények 2010-ben az előirányozottnál rosszabbak, a későbbi időszakban pedig a tervezettnél lényegesen rosszabbak lehetnek. Először is a 2011-től tervezett jelentős konszolidációs erőfeszítéseket nem támasztják alá konkrét intézkedések, így nem világos, hogy azokhoz a bevételi, illetve kiadási intézkedések a tervek szerint miként járulnak hozzá. Ezt a kockázatot erősíti az, hogy a program szerint az egyes évekre vonatkozó konszolidációs csomagoknak még a tervezett mértéke is felülvizsgálandó a jövőbeli költségvetések függvényében, annak ellenére, hogy 2010-re vonatkozóan a korábban bejelentett méretű megtakarítási csomagot hajtották végre. Másodsor, jelentős lefelé mutató kockázatot hordoznak a gazdasági kilátások, amelyek a program későbbi éveire vonatkozóan túlzottan derülátónak tűnnek. Ezen túlmenően, a tervezett konszolidáció méretét is figyelembe véve, 2010-ben és azt követően fennáll a tervezett kiadások túllépésének veszélye, amennyiben a még részletesen meghatározandó stratégia a kiadások visszafogására alapulna. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy 2008 közepé óta már jelentős konszolidációs intézkedéseket hajtottak végre. További speciális kockázatok kapcsolódnak a kormányzat által a pénzügyi ágazat támogatása érdekében biztosított bankgaranciákhoz, mivel azok lehívása növelné a hiányt és az államadósságot. A pénzügyi ágazatnak nyújtott kormányzati támogatás költségeinek egy részét azonban a jövőben vissza lehet szerezni.

⁽¹⁾ A társadalombiztosítási járulékok emelkedése a 2009. áprilisi pótköltségvetésben bevezetett intézkedések pozitív átviteli hatását tükrözi. Az „egyéb bevételek” kategória a központi bank által a kormányzatnak 2010-ben fizetett, a 2009. évet meghaladó többlet, a bankgarancia-programok díjainak növekedése és a nyugdíjalapok eszközeinek egyszeri, 2010-ben a GDP 0,6 %-ának megfelelő értékben az államháztartásra történő átruházása következtében nőni fog. Egy hasonló ügylet 2009-ben a GDP 0,4 %-át tette ki.

- (9) A bruttó államadósság aránya 2009-ben meghaladta a Szerződésben meghatározott referenciaértéket, és az előrejelzések szerint 2012-ig növekvő tendenciát fog mutatni. Konkrétan, a program szerint a GDP-arányos államadósság a 2008-as 44 %-ról 2009-re csaknem 66 %-ra emelkedett. Az emelkedés fő okozója az elsődleges hiány növekedése volt (+10 százalékpont). Ehhez azonban a pozitív lavinahatás (a kamatkidások emelkedése és a negatív nominális GDP-növekedés), valamint a negatív SFA (főként a pénzügyi ágazatnak juttatott tőkeinjekciók finanszírozásához kapcsolódóan) is lényegesen hozzájárult. A program az adósságráta további meredek emelkedését jelzi, ami 2012-ben a GDP csaknem 84 %-án éri el a csúcspot, majd a programidőszak végére (2014-re) fokozatosan a GDP 81 %-a alá csökken az elsődleges egyenleg javulása, a nominális GDP erőteljes növekedési pályájához való tervezett visszatérés és a pénzpiacok jelenlegi bizonytalansága miatt elővigyázatossági okokból visszatartott készpénzállomány felszabadítása révén. A bankoknak juttatandó további jelentős tőkeinjekciók iránti valószínűsíthető igényre és a költségvetési célokhoz kapcsolódó negatív kockázatokra tekintettel az adósságráta is valószínűleg a program előrejelzéseinél kedvezőtlenebbül alakul.
- (10) A középtávú adósság-előrejelzések, amelyek azt feltételezik, hogy a GDP-növekedés fokozatosan helyreáll a válság előtt tervezett mértékre és az adóhányad visszatér a válság előtti szintre, és amelyek magukban foglalják a népesség idősödésével kapcsolatos kiadások előre jelzett növekedését is, azt mutatják, hogy a programban tervezett költségvetési stratégia önmagában, változatlan politika mellett 2020-ig stabilizálná az adósságrátat.
- (11) A népesség idősödésének a költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatásai Írországból jóval meghaladják az uniós átlagot, főként a nyugdíjkiadásoknak a következő évtizedekben várható viszonylag jelentős növekedése miatt. A programban becsült 2009. évi költségvetési helyzet súlyosítja a népesség idősödésének a fenntarthatósági résre gyakorolt költségvetési hatását.

Meg kell jegyezni, hogy a jövőbeli nyugdíjkiadások egy részének előfinanszírozása céljából a nemzeti nyugdíj-tartalékalapban eszközöket halmoztak fel. A magas elsődleges hiány középtávon történő, a programban már előre jelzett csökkentése, valamint a többek között a népesség idősödésével kapcsolatos kiadások erőteljes növekedésének megfékezését célzó strukturális reformintézkedések végrehajtása hozzájárulna az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos, a Bizottság 2009. évi fenntarthatósági jelentésében⁽¹⁾ magasnak értékelt kockázat csökkentéséhez. A program szerint a közszféra nyugdíjrendszerének az új belépőkre vonatkozó reformját 2010-ben vezetik be. Ezt

(¹) Az államháztartások fenntarthatóságára vonatkozó, 2009. november 10-i következtetésekben „a Tanács felhívja a tagállamokat, hogy a soron következő stabilitási és konvergenciaprogramjaik során irányítsák figyelmüket a fenntarthatóságot célzó stratégiákra”, továbbá „felkéri a Bizottságot, valamint a Gazdaságpolitikai Bizottságot és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot, hogy – a következő fenntarthatósági jelentéshez megfelelő időben – további módszereket dolgozzanak ki az államháztartások hosszú távú fenntarthatóságának értékeléséhez”, amelyet 2012-re terveznek.

követően a nyugdíj összegét az utolsó bér helyett az élet-pályája alatti bérek átlagából számítják ki, és a nyugdíjkorhatárt egy évvel, 66 évre emelik. Fontos lenne szélesebb körű reformokat végrehajtani a népesség idősödéséhez kapcsolódó kiadások előre jelzett növekedésével kapcsolatban. Az ír hatóságok 2010. március 3-án tették közzé a nyugdíjreformra vonatkozó terveiket tartalmazó „nemzeti nyugdíjkeretet”, amely az állami nyugdíjra jogosító nyugdíjkorhatár fokozatos, a jelenlegi 65 éves korról 2028-ig 68 évre történő emelését tartalmazza⁽²⁾.

- (12) Írország középtávú költségvetési keretének vannak gyenge pontjai. Mindenekelőtt az, hogy az adott költségvetési évet követő évekre vonatkozó költségvetési célok, különösen a kiadási keretösszegek, a későbbi költségvetésekben módosíthatók. A tapasztalatok szerint ez (ismétlődő) többletbevételek esetén megnehezíti a politikai döntéshozók számára a prudens fiskális politika fenntartását. A program elismeri a szilárd költségvetési keretek fontosságát, és kiemeli, hogy a 2009. áprilisában elfogadott pótköltségvetésben foglalt, a költségvetési tárgyévén túlmutató időszakokra vonatkozó konszolidációs csomagok tekintetében a közelmúltban számszerűsített célokat vezettek be. A stabilitási program későbbi éveire vonatkozó számszerűsített célokat azonban – amint azt fentebb említettük – nem támasztják alá konkrét intézkedések.

A részletek meghatározása nélkül a program csupán arra utal, hogy további reformokat vesznek fontolóra, mint például a folyó kiadásokra vonatkozó kötelező érvényű, többéves időszakot lefedő keretösszegek bevezetését, valamint a jövőbeli váratlan bevételek hiánycsökkentési célra történő felhasználását előíró költségvetési szabályt. Ami a rövidebb távú költségvetési kereteket illeti, a hatóságok közlése szerint ugyan havi kimutatásokat a központi kormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulásáról, de a céloktól való eltérés kockázatának csökkentése érdekében fontos lenne a költségvetési terveknek az évenkéntinél gyakoribb rendszeres felülvizsgálata.

- (13) A bevételeknek az ingatlanpiaci korrekció és a kiterjedt recesszió kapcsán bekövetkezett meredek csökkenése rámutatott az ír adórendszer egyes gyenge pontjaira, például a szűk adózási alapra és a tőkeügyletek megadóztatásától való erős függőségre. A kormány által felállított adóügyi bizottság 2009. szeptemberében közzétett jelentésének egyik fő üzenete az volt, hogy egy átfogó középtávú stratégia keretében szélesíteni szükséges az adóalapot. A program szerint ez a jelentés, valamint a közszolgáltatással összefüggő kiadások és a közszolgáltatásban dolgozók számának felülvizsgálatával foglalkozó különleges csoport által 2009. júliusában kiadott jelentésnek az állami kiadási programok javításával kapcsolatos ajánlásai adnak tájékoztatást a kormányzat költségvetési stratégiájának további elemeiről. A 2010. évi költségvetésben már figyelembe

(²) Ezeket a reformterveket nem vették figyelembe a népesség idősödésének a bekezdés elején említett, az államháztartásra gyakorolt várható hatásai között.

vettek néhány javaslatot, mint például a szén-dioxid-kibocsátással összefüggő adó bevezetését. A program szerint a közszféra nyugdíjrendszerére vonatkozó említett reformok a fontolóra vett további nyugdíjreformokkal együtt tovább javítják Írország államháztartási helyzetét.

- (14) A programban meghatározott, a 2010. évre vonatkozó költségvetési stratégia nagyjából megfelel a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásnak. A hiánycélokra vonatkozó kockázatok figyelembevételével azonban a költségvetési stratégia 2011-től nem feltétlenül áll összhangban a tanácsi ajánlással. Különösen a 2011–2014-es időszakra vonatkozó hiánycélokat kell konkrét intézkedésekkel alátámasztani, valamint a terveket a kedvezőtlen GDP-növekedési tendenciák és a kiadások növekedéséből eredő kockázatok kezelése érdekében a teljes időszakra vonatkozóan meg kell erősíteni.

A program az időszak későbbi éveire vonatkozóan – a derülátó makrogazdasági forgatókönyvvel összhangban – azzal számol, hogy a ciklikus gazdasági hatások jelentősen hozzájárulnak a konszolidációhoz, amiből egyúttal az is következik, hogy a túlzott hiány 2014-ig történő megszüntetéséhez a program szerint szükséges átlagos évi strukturális kiigazítási erőfeszítés nem éri el a Tanács által javasolt, GDP-arányosan két százalékpontos mértéket. Ez megerősíti azt a következtetést, hogy a hatóságoknak készen kell állniuk a tervezett konszolidációs csomagokon túlmutató intézkedések meghozatalára, amennyiben a növekedés a programban tervezettnél alacsonyabb lenne. Ha ezeket a kockázatokat nem kezelik megfelelően és a konszolidációs terveket nem hajtják végre teljes mértékben, akkor előfordulhat, hogy a költségvetési stratégia nem lesz elégséges ahhoz, hogy az adósságrát a programidőszak végéig csökkenő pályára állítsák. Helyénvaló lenne a program konszolidációs stratégiáját – a már megtett jelentős erőfeszítésekre építve – szigorúan végrehajtani, tekintve az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára vonatkozó magas kockázatokat, különösen a népesség idősödésével kapcsolatos kiadások középtávon várható változását, az adósságállomány az előrejelzések szerinti gyors emelkedését, valamint a pénzügyi ágazat számára juttatandó további támogatások iránti várható igényt.

- (15) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok tekintetében részben hiányos⁽¹⁾. A 126. cikk (7) bekezdése szerinti, a túlzott hiány megszüntetéséről szóló 2009. december 2-i ajánlásában a Tanács felkérte továbbá Írországot, hogy stabilitási programja aktualizált változataiban külön fejezetben tárgyalja a tanácsi ajánlások végrehajtása terén tett előrelépést. Írország ennek az ajánlásnak részben

eleget tett. Külön megemlítendő azonban, hogy az időszak későbbi éveire tervezett konszolidációt nem támasztják alá átfogó intézkedések.

Általánosságban megállapítható, hogy Írország gyorsan és határozottan reagált az államháztartási hiány növekedésének megállítására érdekében. Mindezzel együtt a súlyos recesszió miatt az államháztartási hiány 2009-ben tovább nőtt, de a programban tervezettek szerint 2010-ben GDP-arányosan 11,6 %-os szinten stabilizálódik. A program azt irányozza elő, hogy 2011-től kezdődően a hiányt 2014-ig, a Tanács által a túlzott hiány megszüntetésére meghatározott határidőig a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértékre csökkentik. Az államadósság 2012-ben a GDP csaknem 84 %-án tetőzne, majd enyhe csökkenésnek indulna. A költségvetési eredmények a teljes programidőszakban a tervezettnél rosszabbak lehetnek, főként azért, mert i. a 2010 utáni évekre tervezett konszolidációt nem támasztják alá átfogó intézkedések, és annak mértéke a jövőbeli költségvetések függvényében felülvizsgálható; ii. a program 2010-et követően kedvező makrogazdasági forgatókönyvvel számol; és iii. 2010-ben és azt követően fennáll a tervezett kiadások túllépésének veszélye, amennyiben a még részletesen meghatározandó stratégia a kiadások visszafogására alapulna. Mindezek, a pénzügyi ágazat számára a jövőben valószínűleg szükségessé váló további támogató intézkedésekkel együtt arra utalnak, hogy az adósságrata a programban tervezettnél magasabb lehet. Míg a 2010-re vonatkozó megtakarítási csomag jelentős mérete nagyjából összhangban áll a 2009. december 2-i tanácsi ajánlással, a konszolidációs stratégiát alátámasztó intézkedések meghatározásával és – amennyiben a növekedés a programban tervezettnél kedvezőtlenebbül alakul vagy ha bekövetkezik a kiadások túllépésének kockázata – további konszolidációs intézkedésekkel kell mérsékelni az említett kockázatokat. A hiteles, erőteljesebb költségvetési keretekkel támogatott költségvetési konszolidációs stratégia a már megtett jelentős erőfeszítésekre építve elősegítheti a fenntartható gazdasági növekedéshez történő visszatérést. Ennek eléréséhez vissza kell nyerni a versenyképességet, amihez a termelékenység-növekedés előmozdítására és megfelelő bérpolitika kialakítására szolgáló, valamint a friss munkanélküliek átképzését és továbbképzését támogató, a tartós munkanélküliséget megelőző intézkedésekre van szükség. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítása érdekében a költségvetési konszolidációs erőfeszítések mellett a nyugdíjrendszer további reformjára is szükség van. Ezek a reformok célszerűen építhetnének a 2010 márciusában közzétett nemzeti nyugdíjkeretben foglaltakra.

A fenti értékelés alapján és a 2009. december 2-i, az EUMSZ. 126. cikkének (7) bekezdése szerinti ajánlásra is figyelemmel a Tanács üdvözli a végrehajtott érdemi konszolidációs intézkedéseket, és felkéri Írországot a következőkre:

- i. következetesen hajtsa végre a 2010. évi költségvetést, és széles körű konszolidációs stratégia keretén belül konkrét intézkedésekkel támassza alá az elkövetkező évekre tervezett konszolidációs csomagokat annak érdekében, hogy a 126. cikk (7) bekezdése szerinti ajánlásnak megfelelően elérje a GDP 2 %-ában meghatározott átlagos éves ajánlott költségvetési konszolidációt, valamint álljon készen további konszolidációs intézkedések elfogadására abban az esetben, ha megvalósul az abból fakadó kockázat, hogy a programban foglalt makrogazdasági forgatókönyv derülátóbb a 126. cikk (7) bekezdése szerinti ajánlás alapjául szolgáló

⁽¹⁾ Különösen a tényleges nominális árfolyamra, az uniós GDP-növekedésre és a releváns külföldi piacok növekedésére vonatkozó adatokat nem nyújtották be. Még jelentősebb hiányosság, hogy a programban található, a bevételekre és kiadásokra vonatkozó előrejelzések inkább technikai jellegűek, mintsem célkitűzések.

forгатókönyvnel; a túlzott hiány esetén követendő eljárásra vonatkozó ajánlásban előírtaknak megfelelően a költségvetési konszolidáción túl is ragadjon meg minden alkalmat – többek között a kedvezőbb gazdasági feltételekből adódókat is – arra, hogy gyorsítsa a bruttó adósságráta csökkentését a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték felé;

ii. a népesség idősödéséhez kapcsolódó kiadások előre jelzett jelentős növekedésére, valamint az államadósságnak a programidőszak során várható további növekedésére tekintettel további nyugdíjreformok végrehajtása révén javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát;

iii. a kiigazítással járó kockázatok csökkentése érdekében erősítse a középtávú költségvetési keret kötelező jellegét, és egész évben szigorúan kövesse nyomon a költségvetési célok betartását.

A Tanács felkéri továbbá Írországot arra, hogy jövőbeli aktualizált stabilitási programjaiban a túlzott hiányról szóló fejezetben szolgáljon további információkkal a későbbi évekre előirányzott konszolidációt alátámasztó irányvonalról és átfogó intézkedésekről.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása ⁽¹⁾ ⁽²⁾

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2009. december	n.a.	-7,5	-1,3	3,3	4,5	4,3	4,0
	BIZ 2009. november	-3,0	-7,5	-1,4	2,6	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	-1,4	-4,0	-0,9	2,3	3,4	3,0	n.a.
HICP infláció (%)	SP 2009. december	n.a.	-1,7	-1,2	1,0	1,7	1,8	1,8
	BIZ 2009. november	3,1	-1,5	-0,6	1,0	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	3,1	0,5	1,5	1,8	1,8	1,8	n.a.
Kibocsátási rés ⁽³⁾ (a potenciális GDP %-ában)	SP 2009. december	0,0	-7,0	-7,6	-4,6	-2,2	-0,6	0,1
	BIZ 2009. november ⁽⁴⁾	-0,1	-7,2	-7,8	-5,4	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	0,5	-3,5	-4,1	-3,4	-1,6	-0,5	n.a.
Nettó külső finanszírozási képtesség/igény (a GDP %-ában)	SP 2009. december	n.a.	-2,0	0,6	1,2	1,6	1,6	1,3
	BIZ 2009. november	-5,1	-3,1	-1,8	-1,4	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	-6,3	-4,2	-3,5	-3,4	-3,0	-2,8	n.a.
Államháztartási bevétel (a GDP %-ában)	SP 2009. december	34,8	34,2	35,2	35,5	36,3	36,7	37,1
	BIZ 2009. november	34,9	34,4	34,4	33,8	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	33,6	33,7	34,4	34,6	33,9	34,4	n.a.
Államháztartási kiadás (a GDP %-ában)	SP 2009. december	42,0	45,9	46,8	45,5	43,5	41,5	40,0
	BIZ 2009. november	42,0	46,9	49,1	48,4	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	39,9	43,3	43,4	41,0	38,7	37,0	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2009. december	-7,2	-11,7	-11,6	-10,0	-7,2	-4,9	-2,9
	BIZ 2009. november	-7,2	-12,5	-14,7	-14,7	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	-6,3	-9,5	-9,0	-6,4	-4,8	-2,6	n.a.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2009. december	- 6,1	- 9,6	- 8,8	- 6,6	- 3,4	- 1	1
	BIZ 2009. november	- 6,1	- 10,2	- 11,3	- 10,6	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	- 5,2	- 7,3	- 6,4	- 3,5	- 1,7	0,7	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2009. december	- 7,2	- 8,9	- 8,6	- 8,2	- 6,3	- 4,7	- 2,9
	BIZ 2009. november	- 7,1	- 9,6	- 11,5	- 12,5	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	- 6,5	- 8,1	- 7,4	- 5,0	- 4,1	- 2,4	n.a.
Strukturális egyenleg ⁽⁵⁾ (a GDP %-ában)	SP 2009. december	- 6,4	- 9,3	- 9,2	- 8,2	- 6,3	- 4,7	- 2,9
	BIZ 2009. november	- 7,1	- 10,1	- 11,5	- 12,5	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	- 6,2	- 8,1	- 7,4	- 5,0	- 4,1	- 2,4	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2009. december	n.a.	64,5	77,9	82,9	83,9	83,3	80,8
	BIZ 2009. november	44,1	65,8	82,9	96,2	n.a.	n.a.	n.a.
	SP 2008. október	40,6	52,7	62,3	65,7	66,2	64,5	n.a.

Megjegyzések:

(1) A Bizottság szolgálatának 2009. őszi előrejelzését a költségvetés elfogadása előtt készítették el.

(2) A 2008. októberi stabilitási programból származóként feltüntetett számadatok valójában a 2009. januári kiegészítésre vonatkoznak.

(3) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított egyenlegek a programokból, ahogy a Bizottság szolgálati a programban szereplő információkon alapulóan újraszámították.

(4) A 2008–2011-es időszakra vonatkozóan 1,8 %-os, - 0,5 %-os, - 0,7 %-os, illetve 0,0 %-os becslés szerinti potenciális növekedés alapján.

(5) Ciklikusan kiigazított, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg. Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a legújabb program alapján: a GDP 0,4 %-a 2009-ben és 0,6 %-a 2010-ben (mindkettő hiánycsökkentő), a Bizottság szolgálatának 2009. őszi előrejelzése szerint pedig 2009-ben a GDP 0,5 %-a (hiánycsökkentő).

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatának 2009. őszi előrejelzése (BIZ); a Bizottság szolgálatának számításai.